

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет економіки, управління та інженерії**

Кафедра фінансів

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

«Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства»

Виконала

студентка II курсу

групи ФБСС-2м

освітнього ступеня «Магістр»

спеціальності 072 «Фінанси,

банківська справа та страхування» _____ Ківер Тетяна Вікторівна

Науковий керівник

к.е.н., доцент

_____ Нестерова Світлана Василівна

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедри фінансів

д.е.н., професор

_____ Черничко Т.В.

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ.....	7
1. Фінансові ресурси підприємства: їх сутність та джерела формування.....	7
2. Напрямки використання фінансових ресурсів підприємства.....	18
3. Методичні підходи до оцінки ефективності використання фінансових ресурсів.....	23
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ... ..	28
1. Аналіз джерела формування фінансових ресурсів на підприємстві... ..	28
2. Моніторинг динаміки формування фінансових ресурсів в сучасних умовах.....	31
3. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами на підприємстві.....	36
РОЗДІЛ III. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	41
1. Іноземний досвід ефективного використання фінансових ресурсів підприємства.....	41
2. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів підприємства у сучасних умовах.....	43
3. Підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.....	56
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Діяльність підприємств в Україні та, безпосередньо, умови їх функціонування відіграють важливу роль в загальному розвитку ринкових відносин. Таким чином, підприємства потребують складання та ведення правильної стратегії і тактики для того, щоб покращити системне управління діяльністю, а також підвищити ефективність функціонування, чим, в свою чергу, збільшувати прибуток.

В цілому, головною складовою систем управління фінансовими ресурсами підприємства є їх правильне формування та раціональне використання. Це дає можливість вирішувати різноманітні задачі фінансового менеджменту і досягати його головних цілей. Важливо відзначити, що ефективно розміщені фінансові ресурси підприємства є передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності в цілому.

Актуальність теми. На сьогоднішній день умови ведення бізнесу потребують від підприємств швидкої адаптації до нестабільного зовнішнього середовища, підвищення рівня конкурентоспроможності, фінансової стійкості та платоспроможності, а також мінімізації витрат. Таким чином фінансова система України потребує розробки нових та вдосконалення вже існуючих форм, методів, інструментів і прийомів управління фінансовими ресурсами підприємств через надміре загострення фінансових проблем на тлі посилення глобалізаційних тенденцій світової економіки.

Фундаментальним дослідженням проблем управління фінансовими ресурсами присвятили свої праці такі вчені: О. М. Бірман, М. Г. Сичов, М. Я. Коробов, Н. В. Колчина, С. І. Юрій, О. Р. Романенко, Т. В. Гуйда, А. М. Поддєрьогін, І. М. Сафронська, О. С. Філіменко, О. Є. Шерягіна, О. О. Непочатенко, С. М. Онисько, Т. О. Партин, Н. О. Власова, О. Л. Ворсовський та інші.

Важлива роль припадає на подальший розвиток теоретико-методичної бази в галузі управління фінансовими ресурсами. Зокрема, основні проблеми

комплексної оцінки фінансових ресурсів підприємства та розробки ефективного механізму управління ними, є невирішеними.

Мета дослідження – вивчення та обґрунтування головних теоретичних засад та методичних основ фінансового забезпечення підприємства, а також впровадження принципів та розробка напрямків щодо вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства.

Основні завдання дослідження:

- визначити суть поняття «фінансові ресурси підприємства», встановити та проаналізувати його основні характеристики;
- дослідити основні джерела формування фінансових ресурсів на підприємстві;
- проаналізувати методи та напрямки використання ресурсів підприємства;
- провести аналіз динаміки формування та структури фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах;
- оцінити ефективність використання фінансових ресурсів підприємства за належного функціонування;
- дослідити напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів та запропонувати альтернативні шляхи їх використання;
- удосконалити модель моніторингу фінансових ресурсів підприємства.

Об'єкт дослідження – фінансові ресурси підприємства.

Предмет дослідження – теоретико-прикладні засади формування та використання фінансових ресурсів підприємства.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використовувались такі основні методи: абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення та формування висновків), розрахунково-конструктивний та порівняння (порівняння нормативних та розрахункових показників).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в наступному:

- уточнено сутність поняття фінансових ресурсів підприємства, джерела їх формування;

— запропоновано методичні підходи щодо оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства з використанням обчислювальної техніки;

— визначено фінансовий стан та рівень ефективності використання фінансових ресурсів підприємства;

— запропоновано напрями удосконалення політики управління фінансовими ресурсами.

Інформаційною базою для дослідження стали законодавчі та нормативно-правові акти, офіційні дані Державної служби статистики України, Головного управління статистики України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців, матеріали науково-практичних конференцій, матеріали, розміщені у мережі Інтернет, результати власних досліджень, матеріали первинного обліку та статистичної звітності окремих підприємств.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Магістерська робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи Мукачівського державного університету в рамках теми «Моделювання, прогнозування та інформаційно-аналітичне забезпечення фінансового регулювання структурних зрушень в економіці України» (Державний реєстраційний номер 0113U008235), метою якої є обґрунтування організаційних засад та теоретико-методологічних основ інформаційно-аналітичного забезпечення фінансового регулювання структурних зрушень в економіці України.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дослідження доповідались й обговорювались на III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів» (м. Мукачево, МДУ, 16-17 травня 2019 р.), результати досліджень («Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства») опубліковані у матеріалах конференції. За підсумками роботи опубліковано статтю «Вплив позитивних та негативних чинників на інвестиційний потенціал підприємства» у Збірнику наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених (Вип. 2(4), 2019, МДУ).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (68 найменувань на 7 сторінках) та 6 додатків. Загальний обсяг роботи становить 61 сторінку, містить 14 рисунків і 14 таблиць.

В першому розділі розглядаються загальні основи формування та використання фінансових ресурсів підприємства в сучасних умовах. Проводиться дослідження теоретичних аспектів фінансових ресурсів підприємства. Вивчаються нормативно-правові основи формування і використання фінансових ресурсів підприємства. Визначаються їх особливості на даному підприємстві.

В другому розділі проведений аналіз стану формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Проводиться дослідження розміщення та використання фінансових ресурсів даного підприємства, а також оцінка їх фінансового стану.

В третьому розділі розглянуті напрямки оптимізації джерел формування та використання фінансових ресурсів підприємства. Визначені шляхи вдосконалення структури фінансових ресурсів підприємства та виокремленні джерел для поліпшення його фінансового стану.

ВИСНОВКИ

У роботі проведено теоретичне узагальнення та здійснено аналіз економічної сутності фінансових ресурсів підприємства, а також запропоновано шляхи оптимізації системи управління фінансовими ресурсами суб'єктам господарювання.

1. Визначивши суть фінансових ресурсів, ми виокремили характерні особливості цього поняття, а також обґрунтували його як кошти, які підприємство у процесі своєї діяльності формує та використовує на певні потреби. Оцінка ефективного використання фінансових ресурсів забезпечується впливом багатьох внутрішніх і зовнішніх факторів: економічних, правових, соціальних та інших. Особливістю фінансових ресурсів є те, що вони мають забезпечувати зберігання акумульованої вартості краще за інші види ресурсів.

2. Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є власні фінансові ресурси та залучені з різних джерел кошти. Згідно проведеного дослідження, можна виділити такі основні складові фінансових ресурсів підприємства: дохід, прибуток, амортизаційні відрахування, статутний капітал, кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги, короткострокові кредити банків.

3. На сьогодні з метою якісної оцінки джерел фінансових ресурсів необхідною умовою є аналіз власних та залучених ресурсів. На основі проведеної оцінки системи показників характеризують ефективність використання фінансових ресурсів та результативність діяльності підприємства. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства дає змогу запровадити напрямки оптимізації показників фінансової діяльності.

4. Проведений аналіз діяльності підприємства МПП «Маріанна» показав, що дане підприємство має позитивну динаміку розвитку. Підприємство функціонує переважно за рахунок власних коштів, а залучаються кошти тільки на розсуд керівника.

5. Провівши оцінку ефективності використання фінансових ресурсів на підприємстві МПП «Маріанна» за 2016 – 2018 рр. встановлено, що фінансові ресурси на підприємстві використовуються ефективно. Підприємство ліквідне, фінансово стійке та має високий рівень платоспроможності. Провівши розрахунок показників автономії, фінансової стійкості, фінансової залежності, фінансування та маневреності власного капіталу можна із впевненістю сказати, що усі коефіцієнти знаходять у межах оптимального значення, а отже і діяльність підприємства є ефективною. За допомогою показників ліквідності виявлено, що у розпорядженні підприємства знаходиться значна сума вільних коштів, підприємству загрожують високі фінансові ризики та існують можливості до залучення додаткових ресурсних джерел. Розрахувавши коефіцієнти оборотності можна стверджувати, що зростає швидкість оборотності коштів та кількість оборотів за рік, зростає ліміт кредиту, який може отримати підприємство. Негативним є те, що скорочується попит на готову продукцію. Ефективне використання коштів можливе тільки тоді, коли не лише раціонально використовуються кошти, а й забезпечується пошук можливостей для подальшого розвитку підприємства.

9. Для удосконалення формування фінансових ресурсів підприємство МПП «Маріанна» повинно орієнтуватися на планування та прогнозування обсягів фінансових ресурсів та контроль за їх раціональним використанням. На сьогоднішній день підприємство повинно сформулювати стратегію, яка повинна містити тенденцію до зниження фінансових ризиків, покращення ліквідності фінансових ресурсів та підвищення ефективності їх використання.

Запропонована система оцінки стала підґрунтям для побудови ефективної фінансової стратегії та організаційно-економічного механізму управління фінансовими ресурсами підприємства, що дало змогу підвищити обґрунтованість управлінських рішень та визначити конкретні заходи для оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства.

8. На основі проведеного аналізу, було створено структурно-логічну модель організаційно-економічного механізму управління фінансовими

ресурсами з метою досягнення оптимальної структури джерел фінансування діяльності підприємства.

9. Удосконалено модель моніторингу управління фінансовими ресурсами підприємства, яка дає можливість виявити стан та закономірності зміни об'єкта моніторингу, створити підґрунтя для прийняття як стратегічних, так і оперативних управлінських рішень та сприяє розробці можливих сценаріїв розвитку подій під час реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>